

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

LEGE pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind aprobarea Programului de investiții în domeniul culturii, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

În România, situația patrimoniului în ansamblul său se află în criză, starea fizică a lui se înrăutățește progresiv și pierderile sunt mai mari decât în cazul altor țări din Europa. Toate aceste aspecte discordante, semnalate rezumativ, trebuie determinate să conducă la obținerea unui larg consens în favoarea protejării și conservării patrimoniului. Statul trebuie să adopte măsuri pentru a asigura conservarea patrimoniului cultural.

Principiul constituțional care fundamentează strategia de protejare a patrimoniului cultural poate să fie realizat numai dacă este fundamentat pe o voință politică. Prioritățile de finanțare în domeniul patrimoniului cultural și natural trebuie să fie susținute de către autoritățile centrale și locale.

Implementarea de programe complementare și convergente de punere în valoare a patrimoniului cultural, de conservare și restaurare a monumentelor istorice, precum și asigurarea unor mecanisme financiare eficiente și accesibile reprezintă una din măsurile pe care Statul Român este obligat să le adopte în vederea îndeplinirii obligațiilor constituționale, prevăzute la art. 33 alin. (3) din Constituția României, republicată.

Cultura contribuie la vitalitatea teritoriilor, iar de felul în care este concepută amenajarea acestora, depinde calitatea vieții locuitorilor. Pentru asigurarea acesteia este nevoie de o gestionare responsabilă a resurselor naturale și umane, dar și de dotări și servicii socio-culturale corespunzătoare. În acest context, se impune procesul de consolidare a infrastructurii existente și de îmbunătățire și extindere a acesteia, cu scopul de a susține dezvoltarea umană a comunităților, de a crește calitatea vieții și de a promova valorile culturale. Infrastructura culturală trebuie dezvoltată echilibrat pe tot teritoriul, astfel încât să se asigure accesul și participarea tuturor la cultură. De asemenea, pentru prestarea unor servicii culturale de calitate, este nevoie

de condiții de muncă potrivite.

În ceea ce privește infrastructura instituțională, aceasta este diversificată, însă inegal distribuită pe teritoriul țării, ceea ce determină un acces inegal la cultură. Disparitățile cele mai mari sunt în profil teritorial, între mediul urban și cel rural, în acesta din urmă, infrastructura și oferta culturală fiind cvasi-inexistente.

În afară de distribuirea inegală a infrastructurii culturale pe teritoriul țării, de disparitățile care se constată între macroregiuni, între mediul rural și cel urban, între orașele mari și orașele sau comunele mici sau între București și restul țării, altă problemă cu care se confruntă România este degradarea unor construcții sau bunuri reprezentative, folosirea inadecvată sau pierderea unor spații prin abandon, distrugere, privatizări, retrocedări, reconversii inadecvate, administrare inefficientă.

Cultura este un instrument de revitalizare socială și economică și din acest punct de vedere este indispensabilă includerea ei în planurile de dezvoltare locală sau regională. Nivelul local sau regional, prin identitățile sale variate, joacă un rol important în protejarea și în promovarea identităților culturale și în susținerea creativității.

Ținând cont de importanța, complexitatea și diversitatea proiectelor destinate realizării, extinderii, reabilitării, modernizării și punerii în valoare a obiectivelor culturale și a monumentelor istorice, precum și de faptul că aceste proiecte sunt gestionate de către autorități ale administrației publice centrale și locale, cu regim de finanțare diferit, se impune completarea cadrului legal cu privire la mecanismul de finanțare pentru aceste proiecte, respectiv un program de investiții în domeniul culturii.

Asigurarea funcționării mecanismului de finanțare și de coordonare la nivel național se impune a fi realizată în regim de urgență, dată fiind necesitatea derulării acestor proiecte începând cu anul 2018 și finanțarea acestora cu celeritate.

Mai mult, angajamentul Guvernului privind investițiile urgente în infrastructura cu destinație culturală este puternic subliniat în cadrul Programul de guvernare 2017-2020, la Capitolul Cultură, astfel:

„Cultura are nevoie de investiții urgente. (...) Mutațiile din plan european și internațional, cu ecouri în plan intern, dovedesc că acest domeniu poate deveni un motor de creștere economică și pentru țara noastră, dacă va fi gestionat corect și va beneficia de investițiile necesare. Banii investiți în cultură sunt bani investiți în viitorul societății românești. Guvernul propune societății o viziune care să conducă la o valorificare intensivă și extensivă a patrimoniului cultural material și imaterial al României. Pentru a garanta buna finanțare a Culturii, este necesar ca toate forțele politice și reprezentanții principalelor instituții ale țării să cadă de acord asupra unui Pact prin care să își asume Cultura ca fiind o prioritate a actului de guvernare, iar bugetul său să fie majorat până în anul 2020 la nivelul exigențelor ce se impun unui stat membru al Uniunii Europene. Un astfel de

	<p>pact ar permite inițierea unor proiecte de investiții, atât de necesare, în infrastructura culturală și ar asigura acestora continuitate, atribut care i-a lipsit Culturii în ultimii 27 de ani. Guvernul își asumă majorarea an de an a bugetului pentru investiții în domeniul cultural, cu peste 50%, astfel încât acesta să ajungă în anul 2020 la o valoare care să satisfacă de o manieră rezonabilă necesitățile domeniului.”</p>
<p>1¹. În cazul proiectelor de acte normative care transpun legislație comunitară sau creează cadrul pentru aplicarea directă a acesteia</p>	<p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>2. Schimbări preconizate</p>	<p>În scopul asigurării dezvoltării sectorului cultural, și a infrastructurii culturale, prezenta ordonanță de urgență are în vedere constituirea Programului de investiții în domeniul culturii, denumit în continuare „Program”, un instrument economico-financiar destinat susținerii și realizării achizițiilor de imobile monumente istorice și de bunuri culturale mobile clasate, a construirii de obiective culturale, precum și a realizării de lucrări de intervenție, reabilitare și/sau modernizare, consolidare, restaurare și punere în valoare a monumentelor istorice înscrise în Lista monumentelor istorice, dar și a obiectivelor culturale cum ar fi biblioteci, muzee, centre culturale, instituții de spectacole sau concerte, și alte obiective cu destinație culturală.</p> <p>În acest sens, se aprobă pentru Ministerul Culturii și Identității Naționale alocarea de credite de angajament pentru perioada 2019 – 2026 în cuantum de 4,5 miliarde lei, în baza cărora se pot încheia contracte de finanțare multianuale, Alocările anuale destinate Programului se stabilesc în limita sumelor aprobate în bugetul Ministerului Culturii și Identității Naționale. Ministerul Culturii și Identității Naționale răspunde de derularea Programului, în conformitate cu prevederile legale.</p> <p>Proiectul stabilește sursele de constituire a Programului, astfel: subvenții de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Culturii și Identității Naționale; alte surse legal constituite.</p> <p>Beneficiarii finanțărilor sunt: autoritățile administrației publice centrale, inclusiv Ministerul Culturii și Identității Naționale, precum și instituțiile aflate în subordinea acestora, indiferent de sistemul de finanțare, și autoritățile administrației publice locale.</p> <p>Pentru evitarea dublei finanțări, sunt stabilite categoriile de lucrări, obiective care nu pot fi eligibile la finanțare, respectiv: monumentele istorice sau obiectivele culturale aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice</p>

de drept privat; monumentele istorice sau obiectivele culturale neînscrise în cartea funciară sau pentru care solicitanții nu pot proba dreptul de proprietate sau de administrare; monumentele istorice sau obiectivele culturale aflate sub sechestru asigurator, ipotecate, aflate în litigiu privitor la dreptul de proprietate; imobilele monumente istorice, bunuri culturale mobile clasate sau alte obiective care au beneficiat de alte finanțări nerambursabile ale acțiunilor, serviciilor și/sau lucrărilor aferente monumentelor istorice și obiectivelor culturale, monumentele istorice înscrise în Lista monumentelor istorice, actualizată, aflate în proprietatea cultelor religioase recunoscute de lege, precum și imobilele cu același regim de proprietate, care fac parte din categoriile de monumente istorice ansamblu sau sit.

De asemenea, proiectul de act normativ stabilește faptul că procedura de finanțare care cuprinde următoarele etape: analiza, selectarea, implementarea, verificarea și monitorizarea derulării proiectelor, precum și condițiile de eligibilitate și criteriile de prioritate ale obiectivelor/proiectelor prevăzute la art. 1 alin. (2), se stabilește prin ordin al ministrului culturii și identității naționale, aferent fiecărei categorii de obiective.

Prin proiectul de act normativ se instituie faptul că Institutul Național al Patrimoniului gestionează fondurile destinate cercetării, expertizării și executării lucrărilor de consolidare, restaurare și punere în valoare a monumentelor istorice, alocate de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Culturii și Identității Naționale, pentru finanțarea monumentelor istorice înscrise în Lista monumentelor istorice și a celor care fac parte din categoriile de monumente istorice ansamblu sau sit aflate în proprietatea cultelor religioase recunoscute de lege, precum și monumentelor istorice aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat, finanțate de la bugetul de stat și/sau al autorităților administrației publice locale, în condițiile prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 1430/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind situațiile în care Ministerul Culturii, respectiv autoritățile administrației publice locale, contribuie la acoperirea costurilor lucrărilor de protejare și de intervenție asupra monumentelor istorice, proporția contribuției, procedurile, precum și condițiile pe care trebuie să le îndeplinească proprietarul, altul decât statul, municipiul, orașul sau comuna.

Totodată, contractele de finanțare încheiate între Institutul Național al Patrimoniului și beneficiari, în cadrul Programului național de restaurare a monumentelor istorice, aflate în derulare, se defășoară potrivit dispozițiilor legale aflate în vigoare la data încheierii lor.

Având în vedere amploarea măsurilor vizate de prezenta ordonanță de urgență, și în vederea stabilirii unui cadru legal coerent sunt prevăzute măsuri de corelare legislativă, prin modificarea și completarea corespunzătoare a Ordonanței Guvernului nr. 51/1998 privind îmbunătățirea sistemului de finanțare a programelor, proiectelor și acțiunilor culturale, cu modificările și completările ulterioare, precum și a Ordonanței Guvernului

	nr. 39/2005 privind cinematografia, cu modificările și completările ulterioare.
3. Alte informații	<p>Se impune adoptarea acestor reglementari în regim de urgență date fiind următoarele considerente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Situația extraordinară prevăzută de art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată, constă în necesitatea reglementării de urgență a asigurării fondurilor pentru protejarea monumentelor istorice, proprietate publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, care se află într-o avansată stare de degradare și pentru care există riscul semnificativ de a dispărea în timp scurt, - Având în vedere că, în condițiile actuale, respectiv în lipsa fondurilor necesare, Ministerul Culturii și Identității Naționale este practic în imposibilitatea de a exercita dreptul de preemțiune cu privire la imobile monumente istorice și bunuri culturale mobile clasate, Statul Român pierzând astfel șansa de a achiziționa bunuri de valoare inestimabilă pentru patrimoniul cultural, consecința imediată negativă constând în pierdea ireversibilă a posibilității îmbogățirii, conservării sau reîntregirii patrimoniului național, - Ținând cont că, potrivit prevederilor Hotărârii Parlamentului României nr. 33/2015 privind aprobarea Strategiei naționale de apărare a țării pentru perioada 2015-2019, promovarea identității naționale, inclusiv prin prezervarea și valorificarea patrimoniului cultural și natural, reprezintă obiectiv național de securitate, - Având în vedere necesitatea adoptării de urgență a măsurilor ce se impun pentru îmbunătățirea activității la nivelul Ministerului Culturii și Identității Naționale, prin regândirea competențelor legale ale unor instituții publice din subordinea Ministerului Culturii și Identității Naționale, în vederea îndeplinirii funcțiilor și atribuțiilor în condiții optime și eficiente, - În vederea stabilirii măsurilor care să permită desfășurarea în cel mai scurt timp, în noul cadru organizatoric, a activității unor structuri din subordinea Ministerului Culturii și Identității Naționale, - Pentru a asigura o reală protecție a patrimoniului cultural național, văzut ca factor determinant al identității noastre culturale a României, prin reorganizarea unor instituții cu atribuții în acest domeniu, - Luând în considerare faptul că, susținerea, protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural, este de natură a duce la conștientizarea valorii acestuia pentru comunitate și de a întări poziționarea culturii ca pilon al dezvoltării durabile, - Având în vedere faptul că infrastructura instituțională este diversificată, însă inegal distribuită pe teritoriul țării, fapt care determină un acces inegal la cultură și ținând cont că disparitățile cele mai mari sunt teritoriale, între mediul urban și cel rural, în acesta din urmă, infrastructura și oferta culturală fiind cvasi-inexistente, - Ținând cont de importanța, complexitatea și diversitatea proiectelor

	<p>destinate realizării, reabilitării, modernizării și punerii în valoare a obiectivelor culturale și a monumentelor istorice, precum și de faptul că aceste proiecte sunt gestionate de către autorități ale administrației publice centrale și locale, cu regim de finanțare diferit, se impune completarea cadrului legal cu privire la mecanismul de finanțare pentru aceste obiective,</p> <p>-Asigurarea funcționării mecanismului de finanțare și de coordonare la nivel național se impune a fi realizată în regim de urgență, dată fiind necesitatea derulării acestor proiecte începând cu anul 2018 și finanțarea acestora cu celeritate,</p> <p>-Prin asigurarea de urgență a unui mecanism de finanțare care să permită realizarea de investiții și proiecte în domeniul culturii, se asigură susținerea unitară și centralizarea proiectelor culturale, precum și realizarea interesului general care vizează respectarea principiului constituțional referitor la dreptul privind accesul la cultură,</p> <p>-Luând în considerare faptul că, realitățile sociale în continuă schimbare fac necesară adaptarea cadrului normativ specific acestui domeniu,</p> <p>- Luând în considerare faptul că susținerea, protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural reprezintă priorități urgente asumate prin Programul de guvernare, fiind de natură a duce la conștientizarea valorii acestuia pentru comunitate și de a întări poziționarea culturii ca pilon al dezvoltării durabile, iar conservarea patrimoniului construit reprezintă una din principalele urgențe ale politicilor publice culturale,</p> <p>-Ținând cont de faptul că neadoptarea în regim de urgență a acestui proiect de act normativ prin care se stabilește cadrul legal privind mecanismul de finanțare a realizării, reabilitării, modernizării și punerii în valoare a obiectivelor culturale și a monumentelor istorice, constituie un impediment în protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural și în funcționarea adecvată a instituțiilor de cultură, se propune adoptarea în regim de urgență a prezentului act normativ</p>
--	---

Secțiunea a 3-a	
Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ	
1. Impactul macroeconomic	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
1¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2¹. Impactul asupra sarcinilor administrative	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2². Impactul asupra întreprinderilor	Proiectul de act normativ nu se referă la

mici și mijlocii	acest subiect.
3. Impactul social	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Impactul asupra mediului	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Alte informații	Nu au fost identificate

Secțiunea a 4-a						
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)						
- mii lei -						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale:						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	50.000	450.000	540.000	645.000	775.000	492.000
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
(iii) transferuri între unități ale administrației publice	12.000	112.000	135.000	161.000	193.000	122.600
(iiii) Alte cheltuieli	13.000	113.000	135.000	161.000	194.000	123.200
(iiiii) Cheltuieli de capital	25.000	225.000	270.000	322.000	388.000	246.000
b) bugete locale:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						

(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri si servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat	50.000	450.000	540.000	645.000	775.000	492.000
b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor si/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații						

Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare	
<p>1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ:</p> <p>a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ;</p> <p>b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.</p>	<p>a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate:</p> <p>-Hotărârea Guvernului nr.90/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii și Identității Naționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din data de 22 februarie 2010, cu modificările și completările ulterioare,</p> <p>-Hotărârea Guvernului nr. 593/2011 privind organizarea și funcționarea Institutului Național al Patrimoniului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 429 din data de 20 iunie 2011, cu modificările și completările ulterioare,</p> <p>b) acte normative ce urmează a fi elaborate:</p> <p>-Modalitatea de finanțare care prevede analiza, selectarea, aprobarea, implementarea, verificarea și monitorizarea derulării proiectelor, precum și condițiile de eligibilitate și criteriile de prioritate ale obiectivelor/proiectelor se stabilește prin ordin</p>

	al ministrului culturii și identității naționale, aferent fiecărei categorii de obiective.
1¹ Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6. Alte informații	Nu au fost identificate.

Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative, cu modificările ulterioare	Au fost consultate structurile asociative ale autorităților administrației publice locale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale administrației publice locale.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

permanente, cu modificările și completările ulterioare	
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Proiectul prezentului act normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ prin avizul nr.715 /2018
6. Alte informații	Nu au fost identificate.

Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Proiectul de act normativ intră sub incidența prevederilor art. 7 alin. (13) din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, conform cărora: „În cazul reglementării unei situații care, din cauza circumstanțelor sale excepționale, impune adoptarea de soluții imediate, în vederea evitării unei grave atingeri aduse interesului public, proiectele de acte normative se supun adoptării în procedura de urgență prevăzută de reglementările în vigoare”.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Alte informații	Nu au fost identificate.

Secțiunea a 8-a Măsuri de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Alte informații	Nu au fost identificate.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului pentru aprobarea Programului de investiții în domeniul culturii, precum și pentru modificarea unor acte normative.

PRIM – MINISTRU

VIORICA DĂNCILĂ

